Spoštovana Barbara,

žal se jutri zaradi drugih obveznosti ne bom uspel udeležiti javne tribune. Svoje razmišljanje vam zato pošiljam po elektronski pošti.

V dosedanjem spremljanju odzivov staršev, učiteljev in stroke na javno tribuno je bilo podanih veliko zanimivih predlogov, kar nekaj je bilo takšnih, ki bi jih bilo smiselno vključiti v šolsko delo. Svoje razmišljanje sem skušal zajeti v naslednje točke:

1.) Za (ponovno) spreminjanje sistema ni nobene potrebe. Moramo pa zagotoviti, da je sistem fleksibilen do te mere, da se vanj lahko vključujejo najboljše prakse in se na ta način nadgrajuje.

Iz razprav lahko vidimo, da bo težko priti do skupne slike kakšno šolo hočemo, saj ima vsak udeleženec svoje izkušnje, svoj pogled in s tem svojo sliko. Učitelje obremenjujejo popolnoma druge stvari, kot npr. starše ali otroke.

Posebna strokovna skupina pod vodstvom MŠŠ, sestavljena iz predstavnikov ministrstva, ravnateljev, učiteljev in staršev bi morala oceniti organizacijske, finančne in vsebinske probleme, ki so jih izpostavili učitelji. Pri tem bi morali ugotoviti, ali so ti problemi posledica družbenih sprememb in jih najdemo tudi drugje v gospodarstvu in javnem sektorju (in so na nek način zunanji dejavnik ki ne vpliva samo na njih), ali pa so posledica dejavnikov znotraj sistema in se jih da hitro in učinkovito odpraviti. Prav tako bi ta skupina lahko obravnavala tudi probleme, ki jih izpostavijo ravnatelji, starši, učenci, nevladne organizacije, tako da bi dobili konkreten nabor problemov, morda pa že v tej fazi tudi načine na katere so posamezniki/ šole te probleme reševali.

2.) Podrobneje je potrebno opredeliti vlogo ravnatelja v osnovni šoli. Ravnatelj ne bi smel biti samo prvi med enakimi, učitelj ki zagovarja lažno solidarnost med dobrimi in slabimi učitelji in za vse hudo krivi ministrstvo, ki je s slabo organizacijo krivo za večino stvari ter starše, ki ne sodelujejo pri reševanju problemov. Ravnatelj mora nase prevzeti odgovornost vodje, zagotoviti mora da v šoli ne bo neprimernih učiteljev, vsi ostali pa bodo ustrezno motivirani (v prvi meri s strokovnimi izzivi in ne z denarjem), biti mora sposoben opredeliti glavne probleme svoje šole in pripraviti akcijski načrt za njihovo reševanje. Ministrstvo mora ravnateljem omogočiti takšen način dela, jim nuditi strokovno pomoč in nasvete ter jih pri tem delu spremljati (kar ne pomeni nujno nadzirati, vendar pa mora za vsakega ravnatelja vedeti kaj počne, s kakšnimi problemi se srečuje ter ali jih uspešno rešuje).

3.) Ministrstvo mora ravnateljem in vodstvom šol omogočiti izvajanje ukrepov na podlagi predhodno pripravljenega načrta, ki ga potrdi svet šole. Zagotoviti je potrebno dejansko samostojnost ravnateljev in vodstev šol, obenem pa vgraditi varovalke, da ne bo prihajalo do prekoračitve pooblastil. Vodstva šol <u>morajo</u> k sodelovanju vključiti starše, učence, lokalno skupnost, po potrebi tudi strokovne službe in nevladne organizacije (npr. v primerju nasilja, socialnih problemov). Le na ta način bodo šole lahko začele z reševanjem problemov.

V začetku bi morali na podlagi zaključkov strokovne skupine (glej tč. 1 zgoraj) skupaj pripraviti nabor možnih ukrepov za najbolj pomembne in najbolj pogoste probleme, vzpostaviti sistem spremljanja načinov reševanja teh problemov ter zagotoviti vključevanje najboljših praks v redno delo šol. Pri tem naj sodeluje stroka, tako s področja pedagogike in andragogike, kot s področja organizacije, vodenja, psihologije, motiviranja, itd.

Ministrstvo naj zagotovi, da bo z delom sredstev vodstvo šole lahko razpolagalo samostojno, vendar po pridobljenem predhodnem soglasju (sveta šole, ministrstva, lokalne skupnosti ?!). Ta denar ne sme biti namenjen za plače, lahko pa se ga npr. nameni za nagrade s katerimi bi motivirali učitelje.

Ravnatelji tako ne bodo mogli več odgovornosti za nereševanje problemov prenašati na druge (predvsem na ministrstvo), možno bo tudi na bolj verodostojen način ocenjevati njihovo delo. Sedanja ocena dela ravnatelja, ki jo poda npr. Svet staršev, je zelo subjektivna in pogosto nerealna.

4.) Prav tako kot imajo učenci 'diferenciacijo', saj je njihov nivo sposobnosti in pridobljenega znanja lahko različen in je potrebno delati z različnimi skupinami učencev, so tudi učitelji glede na nivo sposobnosti in pridobljenega znanja razporejeni po Gaussovi krivulji. Tudi z učitelji je potrebno 'delati' ves čas, usposabljanje z udeležbo na enem ali dveh tečajih med šolskimi počitnicami večinoma ni učinkovito.

Starši in vodstva šol moramo imeti možnost, da 'slabim' učiteljem najprej zagotovimo možnost za ustrezno strokovno izpopolnjevanje, v kolikor pa tudi po tem ne bi zadovoljivo opravljali svojega dela, pa mora imeti ravnatelj pravico in dolžnost, da takšne učitelje nadomesti z drugimi, ki si želijo delati, pa te možnosti nimajo. Pri tem je starost učiteljev (saj ima samo še pet let do upokojitve) ali druge priložnostne izgovore potrebno primerjati s številom učencev, ki jim takšni učitelji s svojim neprimernim delom naredijo nepopravljivo škodo. Kaj takega danes meji na znanstveno fantastiko, razen v posebnih primerih (npr. da se takšen učitelj spozabi in udari otroka), pa še takrat ga šola in sindikat praviloma zaščitita.

Toliko z moje strani. Zaključke tribune bom spremljal še naprej in iskreno verjamem da se bodo na podlagi tega že v kratkem v delo šol uvedle nekatere spremembe, ki bodo zagotovile bolj učinkovito reševanje problemov. V kolikor lahko pri tem kakorkoli pomagam, mi prosim sporočite.

Lep pozdrav,

mag. Iztok Malačič
(051 303 356)